

**FERTŐDI
TÜNDÉRKERT
ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE**

SZAKMAI PROGRAM

Készítette: Holper Andrea
intézményvezető

Hatályba lépés időpontja: 2019 január 1.

Tartalom

1.	BEVEZETÉS.....	2
2.	AZ INTÉZMÉNY ADATAI	3
3.	KÜLDETÉSNYILATKOZAT	4
4.	HELYZETELEMZÉS	5
5.	HUMÁN ERŐFORRÁS.....	8
6.	DOLOGI-TÁRGYI FELTÉTELEK.....	10
7.	AZ ELLÁTÁS CÉLJA, ALAPELVEI, FELADATAI, FŐBB HELYZETEI	13
7.1.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI.....	14
7.2.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉSÜNK FELADATAI	17
7.3.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI.....	19
8.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FELTÉTELEI.....	24
9.	CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI	27
10.	A BÖLCSŐDE EGYÜTTMŰKÖDÉSE, KAPCSOLATRENDSZERE.....	30
11.	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK GONDOZÁSA NEVELÉSE FEJLESZTÉSE	32
12.	GYERMEKÉLELMEZÉS BÖLCSŐDÉNKBEN.....	34
13.	AZ ELLÁTOTTAK ÉS A SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELME	35
14.	A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI	37
15.	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE.....	38
16.	BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓ	40
17.	LEGITIMÁCIÓ.....	42
18.	FÜGGELÉK	44

„Beszélj velem úgy, mintha felnőtt lennék!

Játsz velem úgy, mintha gyerek lennék!

Bízz bennem!

Adj nekem feladatot, majd meglátod, milyen ügyes vagyok!”

/Dávid Rózsa/

1. BEVEZETÉS

Bölcsődénk 2009 óta neveli és gondozza a gyermekeket kiváló szakemberek közös együttműködésével.

Célunk, hogy dolgozóink szervezett és irányított keretek között végezzék nevelési-gondozási tevékenységüket a módszertani irányelvek, a gyermekvédelmi törvény alkalmazásával.

Fontos, hogy jó minőségű munkát végezzenek a gyermekek és szülők általános megelégedettségére.

Fontosnak tartjuk a szakmai tudás gyarapítását, hogy minél magasabb szintű nevelést-gondozást tudjunk biztosítani.

További célunk az eddigi szakmai színvonal megtartása, magasabb szintre emelése, valamint a gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése.

Kívánom, hogy ez a közös munka, erősítsen meg mindenkit nevelési és gondozási hitvallásában, hogy a jövőben is együtt dolgozhassunk a gyermekekért, és formálhassuk a bölcsőde arculatát.

Fő feladatunk a Szakmai Program megvalósítása, mely elkészítése során során figyelembe vettük a gyermekek és a szülők igényeit.

Holper Andrea
Intézményvezető

2. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Fenntartó neve:	Fertőd Város Önkormányzata
Fenntartó címe:	9431 Fertőd, Madách sétány 1.
Intézmény neve:	Fertői Tündéerkert Óvoda és Bölcsőde
Székhelye:	9431 Fertőd, Madách sétány 2
Telefon:	06 99/370-544
Honlap:	www.fertodiovoda.hu
Alapító okirat száma:	348-15/2017.

Alapító okirat szerinti funkciója: **bölcsődei ellátás gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1999. évi XXXI. törvény alapján**

Kormányzati funkciók szerinti megjelölése:

- **104031** **Gyermekek bölcsődei ellátása**
- **104035** **Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézmény**
- **104036** **Munkahelyi étkeztetés bölcsődébe**

A program érvényessége: **2019. január 1-től visszavonásig**

3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Intézményünk küldetése a törvényi előírások és a helyi igények szerinti színvonalas szakmai szolgáltatás biztosítása.

A bölcsőde harmonikus és egészséges életterének kialakítása, kisgyermek egyéni nevelése, gondozása.

A szülővel a bizalmon alapuló, segítő partneri kapcsolat kialakítása.

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és kötelességek figyelembevételével végzi.

A szülő joga, hogy:

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta;
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét;
- megismerje a nevelési-gondozási elveket;
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől;
- véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban;
- megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjét betartsa.

A gyermek joga, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez;

- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön;
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön;
- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön;
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

Hitvallásunk

Biztonságérzetet nyújtó, érzelem gazdag környezet kialakítása, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfelelt aktív játék örömét, mely képessé teszi a későbbi élet során a kreatív tovább fejlődésre, élmény és fantázia világa gazdagodhat, és kialakulhat az esztétikum iránti érzékenysége.

A bölcsődei nevelésben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód, mely a gyermekek egyéni sajátosságához és igényeihez igazodó nevelést gondozást jelent. Ebben a folyamatban nincs kiinduló és elérendő fejlettségi szint, hiszen a bölcsődei felvételnek sincsenek tanult fejlettségi kritériumai (pl.: nem kell tudni önállóan enni, szobatisztának lenni, beszélni stb.).

Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a körül ölelő világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

Ezen tulajdonságok megszerzése közben sajátíthatják el a társadalmi együttélés alapvető szabályait, mely a későbbiekben segíti a társadalomba való beilleszkedésüket. Ebben az életkorban ezt csak az egyéni fejlődési ütemükhöz igazodó fejlesztéssel lehet elérni.

4. HELYZETELEMZÉS

A **Fertődi Tündéerkert Óvoda és Bölcsőde**, 2009. szeptember 01-én nyitotta meg kapuit, mint óvodába integrált intézmény.

A bölcsődei Pillangó csoportba 12 gyermek vehető fel.

Az ellátandó célcsoport, terület

Bölcsődénkben 20 hetes kortól fogadjuk a gyermekeket. Ellátjuk azoknak a kisgyermeknek a nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását, akinek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartamában a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodunk. (Gyvt. 41 (1))

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll –
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- a védelembe vett gyermeket.

Továbbá előnyben részesülnek, akik fertődi laccímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkeznek.

A gyermekek felvételének rendje

A felvétel iránti igény beadásának módját, határidejét és rendjét minden évben közzé tesszük az intézmény honlapján /www.fertodiovoda.hu/.

A bölcsődei jelentkezés a következő nevelési évre vonatkozóan minden évben április utolsó hetében összintézményi szinten, az óvodához igazodóan zajlik.

A gyermek bölcsődébe történő felvételének kérelme önkéntes, a gyermek szülője, törvényes képviselője autonóm döntése alapján, a honlapról is letölthető Bölcsődei felvételi kérelem intézményvezetőnek történő leadásával történik.

A gyermek bölcsődei felvételét a szülő hozzájárulásával kérheti a védőnő, családgondozó, háziorvos, gyámhatóság, stb..

A nevelési év közben jelentkezők minden hónap első hétfőjén 13.00-16.00-ig, valamint az intézményvezetőnél előzetes telefonon történő bejelentkezés alapján tudják gyermekük bölcsődei felvételét kérni a Jelentkezési lap beadásával.

A bölcsődei felvételtől az intézményvezető dönt. Ha bölcsődei jelentkezés során, a bölcsődébe jelentkező gyermekek száma meghaladja a felvehetőket számát, az intézményvezető elutasíthatja a felvételi kérelmet, vagy úgynevezett "várólistára" kerülnek, ami azt jelenti, hogy az év folyamán kimaradt férőhelyekre bekerülhetnek.

A várólista aktualizálása folyamatosan történik.

A felvétel elutasításával szemben fellebbezésre van lehetőség, amit a szülő az intézményvezető felé tehet meg, a kézhezvételtől számított 15 napon belül.

A kisgyermek 3 éves korukig maradnak a bölcsődében. Az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén, ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A Fertődi Tündérvár Óvoda és Bölcsőde szakmai vezetése megfogalmazott egy elbírálási szempontsort annak érdekében, hogy Fertőd Város Önkormányzata megnyugtatóan és egységesen értelmezve tudja biztosítani az intézménybe jelentkező bölcsődés korosztály elhelyezését. A szempontsor a gyermekvédelmi törvényben foglaltakkal van összhangban.

A gyermek bölcsődei felvételekor az ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) valamint a Fertődi Tündérvár Óvoda és Bölcsőde vezetője, a napközbeni ellátását biztosító intézmény képviselőjeként, írásos megállapodást köt (1. számú melléklet)

Fizetendő díjak

Étkezés

Fizetni az étkezés igénybevételéért szükséges, a Megállapodásban meghatározott személyi térítési díj erejéig.

Az alábbi feltételekkel rendelkező szülőknek ingyenesen étkezhet gyermeke az intézményben:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették. (Gyvt. 21/B § 1. bekezdés a) pont és alpontjai)

Gondozás

A bölcsődei gondozási díj br. 400 Ft/nap/fő. melynek megfizetése alól mentesül, aki a jogszabályi rendelkezés alapján térítésmentes gyermekétkeztetés igénybevételére jogosult. (16/2017. (IX. 28.) Önkormányzati rendelet 1 §)

5. HUMÁN ERŐFORRÁS

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV.30.) NM rendelet a létszámminimumra vonatkozó 1. sz. melléklete rendelkezik arról, hogy a fenntartónak a bölcsőde számára milyen szakmai létszámot kell biztosítania.

A rendelettel összhangban, bölcsődénkben dolgozó minden kisgyermeknevelő szakképzett, főiskolai végzettséggel vagy felsőfokú szakképesítéssel rendelkezik.

Bölcsődénk alapfeladatainak ellátásához a személyi feltételek adottak.

Bölcsődei dolgozók:

- intézményvezető 1 fő
- kisgyermeknevelő 2 fő
 ebből szakmai felelős 1 fő/
- bölcsődei dajka 1 fő.

A szakdolgozók szakmai továbbképzéseken, illetve belső továbbképzéseken is rendszeresen részt vesznek. Fontosnak tartjuk, hogy minél magasabban kvalifikált kisgyermeknevelők neveljék- gondozzák a ránk bízott gyermekeket. Az itt szerzett tapasztalatokat és ötleteket a bölcsődénk kisgyermeknevelői egymással megosztják, mindennapos nevelői, gondozói tevékenységükben tudják hasznosítani.

A bölcsődeorvos megállapodás alapján havonta, a védőnő havonta látogatja a bölcsődét.

A kisgyermeknevelő, mint modell

A jó kisgyermeknevelő szeret aprólékos gonddal dolgozni, élvezi, hogy munkája nyomán fejlődés fakad, és örömet szerez neki a fejlődés megfigyelése. Örömet leli a gondoskodásban és annak eredményében.

Nem szükséglete, hogy minduntalan beavatkozzék abba, ami történik, hanem van türelme várni, megfigyelni, de ha szükség van a beavatkozásra, azt körültekintően, tapintatosan teszi. Rendelkezik a figyelem összpontosításának és megosztásának képességével, jó hallási és látási emlékezettel, áttekintőképesség és megfelelő munkaszervezési adottságokkal, hogy a váratlan feladatokat be tudja illeszteni a munka menetébe. Kiegyensúlyozott, nyugodt, biztonságos a testmozgása. Mozdulatai lágyak, puhák és finomak. A kisgyermeknevelő minden tette értékhordozó és értékközvetítő.

Bölcsődés korban is a példa, a minta a leghatásosabb nevelőerők egyike. Ebben az életkorban különösen meghatározó a nevelő-gondozó személyisége, hiszen a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretet és érzelmileg legközelebb álló felnőtt kedvéért.

A kisgyermeknevelő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége, feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Napközben helyettesítenie kell az anyát, a biztonságérzetet, öleléssel, simogatással és szeretgetéssel kell biztosítani. El kell fogadnia, hogy nemcsak ő irányíthatja a gyermeket, hanem a gyermek is hat rá. Kapcsolatuk aktív és kölcsönös. Ez a nevelői magatartás feltételezi az önállóságot, a rugalmasságot, a döntési- és helyzetfelismerő képesség meglétét.

A kisgyermeknevelőink fő feladata

Ez a hivatás a családok segítségéről, a gyermekekről való gondoskodásról, elfogadásról, türelemről, toleranciáról szóló. Nagyon fontos a rendszerszemléletű megközelítés a mindennapi munkánkban.

Az elsődleges motivációs cél – a másiktól való gondoskodás, odafigyelés, törődés, érzelmi támogatás nyújtása a velünk kapcsolatban állóknak.

A fő hangsúly a mintanyújtáson van, amely a kommunikáció és metakommunikáció valamint a személyes példamutatás eszközeivel valósul meg.

Legfontosabb feladatunk a gyermekek szükségleteinek és érzéseik jogosságának elismerése, a gyermek érzelmi állapotának támogatása, helyes szokások kialakításának segítése.

Céljuk a bölcsődei csoportban megteremteni a gyermekek számára az érzelmi biztonságot, otthonosságot, szeretetteljes nevelői légkört.

Mindezeket a bölcsődei nevelés alapelvei, feladatai, főbb helyzetei, sajátos feltételei, a családok támogatásának módszerei és lehetőségei, az ellátás kapcsolatrendszere előírások betartásával szeretnénk biztosítani.

A kisgyermeknevelő munkája során szorosán együttműködik a bölcsődei dajkával, akinek megfelelő szintű folyamatos tájékoztatás után tudnia kell milyen célok érdekében, hogyan kívánják a kisgyermeknevelők a gyermekcsoport nevelését és gondozását megvalósítani, és ennek megfelelően ő miképpen járuljon hozzá a nevelés-gondozás eredményességéhez.

A dajka akkor tudja eredményesen segíteni a munkát, ha látja helyét, szerepét a bölcsőde egészében. Olyan empátikus képességgel kell rendelkeznie, amely alkalmassá teszi őt arra, hogy megfelelő, segítő társa legyenek a kisgyermeknevelőknek a gyermeki személyiség kibontakoztatásában, szükség esetén tudja kisgyermeknevelőt helyettesíteni a gyermekcsoportban, udvaron.

6. DOLOGI-TÁRGYI FELTÉTELEK

A bölcsőde épülete nem bölcsődének épült, a meglévő óvoda épületében került kialakításra a bölcsődei rész.

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk ki, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

Dologi-tárgyi feltételek átlagosnak mondható.

Gyermeköltöző, átadó helyiség

A gyermekbejárat előteréből nyílik, a fürdőszobához átlátszó, üvegezett ajtóval kapcsolódik.

Felszereltsége megfelel a gyermekek öltöztetési igényeinek. Jellel ellátott bölcsődei öltözőszekrényeket biztosítunk.

Fürdőszoba

A gyermeköltözőhöz és a csoportszobához közvetlenül kapcsolódik a gyermek fürdőszoba.

A gyermekek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak, eszközök a gyermekek méretéhez és fejlettségéhez lettek kialakítva, úgy, hogy bölcsődéseink kényelmesen elsajátíthassák a fürdőszoba helyes használatát.

Gyermekszoba

A gyermekszoba közvetlenül kapcsolódik a fürdőszobához.

A gyermekszobát úgy rendezzük be, hogy a kicsik egészséges fejlődése biztosítva legyen, mozgás és játékigényük kielégítést nyerhessen, kedvükre játszhassanak társaikkal és kisgyermeknevelőjükkel. Előírt alapterülete, a 3m²/fő biztosított.

Bútorzata, berendezése – felszerelése megfelelő. Játzósarok, pihenősarok kialakítása megoldott.,

A játékkészlet kialakítása az egészségügyi és pedagógiai szempontokat figyelembevételével történik.

Egészségügyi szempontok:

- Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen.
- Balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz.
- Csecsemő és tipegő korban ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

Pedagógiai szempontok:

- Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánzó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék, stb.).
- A játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését.

- Több fajta lehetőségre lehessen felhasználni.
- Legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok.
- Játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba).

Kivitelezése igényes legyen. A fokozott igénybevételnek megfelelően.

Elhelyezése:

- Nyitott játékpolicon. állandó helyen, gyermekek számára elérhető magasságban.
- Tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban, dobozban, tálakban).
- Kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok).

Az alapjátékokon belül természetesen más és más a csecsemőkorú-, a tipegő korú- és a nagycsoportos gyermekek játékiénye. A játékok kiválasztásánál a gyermekek életkori sajátosságait maximálisan figyelembe vesszük, a játékeszközöket megfelelő minőségben, mennyiségben biztosítjuk.

Játszókert

A bölcsődei ellátásunk fontos helyszíne a **játszókert**, a gyermekek mozgási igényének kielégítése, a szabad levegőn való tartózkodás biztosítása céljából.

A bölcsődénk játszókertje gyermekközpontú szemléletet tükröz. A bölcsődés korú gyermek apró természetéhez illő felszerelést (rögzített és mobil kerti, ill. nagymozgás fejlesztő játékok), és a futkározáshoz sok szabad teret talál. A beépített játékeszközök biztonsággal használhatók.

Kertünk füves területe ideális a futkosáshoz, az ugráláshoz, az ülő játékhöz, homokozáshoz egyaránt. Napernyő nyújt védelmet a tűző nap melege ellen.

Nyáron különösen sok időt töltenek a ránk bízott gyermekek a szabadban. A kertben tartózkodás a szobai játék egyformaságát megszakítja, változatosságot, vidámságot jelent. Télen (bár lényegesen kevesebb időt lehet a szabadban tölteni) is vidám gyermekektől hangos a kert. Lehet a friss hóban szaladgálni, szánkózni, havat lapátolgatni a kisvödrökbe.

7. AZ ELLÁTÁS CÉLJA, ALAPELVEI, FELADATAI, FŐBB HELYZETEI

Bölcsődei nevelésünk-gondozásunk

Bölcsődénk a szakmai programja összeállításában alap dokumentumként tekintette a „*A bölcsődei nevelés- gondozás országos alaprogramját*” mint a szakmai szabályozás legmagasabb szintű dokumentumát, valamint igazodott a családok igényeihez, valamint a fenntartó elvárásaihoz. A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alaprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

Bölcsődei nevelésünk célja

Célunk:

- A kisgyermeknek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelésünk mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.
- A kora intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő preventív tevékenység. A bölcsődei ellátást nyújtó családbarát intézményként, hozzájárulunk a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.
- A családi nevelést segítve, a gyermekek napközbeni ellátásának keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával segíteni a harmonikus fejlődést.

7.1. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI

A család rendszerszemléletű megközelítése

A rendszerszemlélet lényege, olyan egységes látásmód alkalmazása, amely a családot, mint egészet tekinti kiinduló pontnak. A családban zajló eseményeket a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. A kisgyermeknevelő az erősségek hangsúlyozásával segítséget nyújthat a családoknak.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

Minden olyan tevékenység, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit szolgálja. A bölcsőde funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenciós szemléletének alkalmazására. A kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése elsődlegesen a család joga és kötelessége. A család az elsődleges szocializációs színtér a gyermek életében. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve, segítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Ezért is fontos, hogy a szülők különböző szinteken be tudjanak kapcsolódni a bölcsőde életébe. A fokozatos beszoktatás alatt a szülő betekintést kap a gyermekcsoport életébe. A gyermek otthoni napirendje és a bölcsődés napirendje összehangolása segíti a kisgyermek közösségbe való beilleszkedését. A kisgyermeknevelők a szülőkkel együttműködve segítik a gyermekek önállósodási folyamatait, helyes szokások kialakítását.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiségének teljes kibontakozását, a személyes, szociális és kognitív kompetenciáinak fejlődését segíti az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. A nevelés során figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A gyermekekkel foglalkozó felnőttek személyisége minden korosztálynál fontos így a bölcsődés korú gyermekeknél is meghatározó szerepe van a kisgyermeknevelők személyiségének.

A kisgyermeknevelői feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Intézményünkben ezért a kisgyermeknevelők folyamatosan fejlesztik szakmai tudásukat.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő részére információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. Intézményünkben „saját kisgyermeknevelő”-rendszer működik.

A gyermek biztonságérzete miatt fontos a személyi és tárgyi környezet állandósága.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből, állandó ismétlődéséből adódóan tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában a gyermek számára.

Védjük a gyermekeket a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosság elvének a bölcsőde minden területén érvényesülnie kell.

A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti őt a változások könnyebb elfogadásában, elősegíti a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel, hogy a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelő legyen.

A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek egyéni fejlődésének ütemét, adott fizikai és pszichés állapotát. Nem szabad szem elől téveszteni nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét, mindig a gyermekhez viszonyítva kell megítélni.

A bölcsődébe járó kisgyermekeknek egyéni szükségletükhöz igazodva kell részesülniük érzelmi biztonságot nyújtó egyéni gondoskodásban

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A nevelés és a gondozás egységet alkot. Minden gondozási művelet közben nevelés is történik.

A magas színvonalú gondozás, elősegíti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A gyermek első éveiben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben.

A kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül jut ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz. Biztosítani kell számára, hogy átélhesse a spontán tanulás örömét. Inger gazdag környezet kialakításával fenn tudjuk tartani kíváncsiságát pozitív visszajelzésekkel segíteni tudjuk önálló kezdeményezéseit. Így teremtünk biztos alapokat az egész életen át tartó tanulás folyamatához.

7.2. A BÖLCSŐDEI NEVELÉSÜNK FELADATAI

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődénk, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelőink, mint szakemberek, szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket. A szülő akkor tudja a gyermekét nyugodtan a bölcsődében hagyni és végezni napi tevékenységét, ha azt látja, gyermeke jól érzi magát, szeretet közösségbe járni és a közösség is elfogadja, szereti őt. A bölcsőde dolgozói törekednek arra, hogy a hozzánk járó családok biztonságban tudhassák gyermekeiket. A szülők bizalommal forduljanak a bölcsődei szakemberekhez, kérdéseikre adekvát válaszokat kapjanak, bizonytalanságuk esetén megerősítésben, támogatásban részesüljenek.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakembereink feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosításával, az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és

pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekszünk az alapvető kulturhigiénés szokások kialakítására.

A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakembereket is bevonunk: gyermekorvos, gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fogszakorvos stb.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartásunk magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődénkbe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekszünk az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére.

A kisgyermeknevelőink feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelőink aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik.

A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk minden helyzetében a kisgyermeknevelő ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

7.3. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődénkben nincs helye. A bölcsődei nevelésünk területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkorai tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. Minden gyermek egy önálló egyéniség így a tanulási folyamatok is minden kisgyermeknél egyéni ütemben zajlanak. A kisgyermeknevelőnek, ezeket a folyamatokat a gyermek egyéni, saját ütemében kell segítenie.

A **beszéd** a kisgyermekkorai tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Szükség esetén a nem magyar anyanyelvű gyermekek nyelvi szükségleteit is figyelembe vesszük.

Beszédfejlődést segíthetjük a csoportjainkban megtalálható mozgás és egyensúlyfejlesztő eszközökkel.

Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítmény kényszer.

Előfordulhat, hogy a gyermek egyik nap szívesen segít és önállóan szeretné megoldani adott tevékenységet más napon nincs hozzá kedve. Ez természetes nincs kötelező elvárás a kisgyermekkel szemben.

Minden esetben elegendő időt kell biztosítani az egyes mozzanatok elsajátítására, gyakorlására.

A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gyermek a felnőtt, és környezete visszajelzéseiből kezdi el kialakítani a magáról alkotott képet.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát. A gyermek biztonság érzetéhez, a világban való tájékozódásához kellenek a számára megszokott forgatókönyvek, a napi megszokott tájékozódási pontok, a rendszeresség. Ezért fontos, hogy a kisgyermeknevelő a gondozási műveletekben is következetes legyen, ugyan akkor rugalmasan alkalmazkodjon a kisgyermekhez.

Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést.

A kisgyermek számára minden tevékenység játék, amelyben ki tudja fejezni érzelmeit, el tudja mondani mi bántja. Játékában megjelennek a felnőttől elerett viselkedési minták.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a

társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a gyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését. A bölcsődés korú gyermekek játékára az egymás mellett játszás a jellemző majd a bölcsődés kor végére megjelenik az együtt játszás öröme is.

Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás.

Mozgásuk fejlődésével egyre jobban kitérül számukra a világ, a megismerési folyamatok felgyorsulnak.

Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron több lehetőség nyílik, mint a szobában, ez azonban nem jelenti azt, hogy a szobában nem kell biztosítani a nagymozgás lehetőségét. Minél változatosabb mozgásra van lehetőségük a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a gyermekek szabadon próbálhatják, végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

A nagymozgások fejlődésével egy ütemben zajlik a finommotorikus mozgások beindulása is. Ezek fejlesztése legalább annyira fontos, mint a nagymozgásoké.

Feladatunk a gyermekek veleszületett mozgásigényének kielégítése, a mozgásfejlődés elősegítése. Reményeink szerint a gyermekkorban megszerettetett mozgás öröme egy életen át, elkíséri az embert.

Mondóka, ének

A bölcsődei ellátásunk sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés.

A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését. Mindazonáltal, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és tovább élését.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. Bölcsődénkben a gyermekek ismerkedhetnek életkoruknak megfelelő hangszerekkel – dob, cintányér, háromszög stb. A kisgyermeknevelők furulya hangjával ismertetik meg a gyermekeket.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. Nagyon szeretik azokat a meséket, amelyek az általuk ismert dolgokról, eseményekről szólnak. Mesélés alkalmával újra élhetik a velük megtörtént élményeket, eseményeket.

Bölcsődénkben a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A bölcsődés korú gyermekek számára a gyakori ismétlés a rövid néhány soros versek és mondókák

nyújtanak sikerélményt. A helyzetek alakítását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés –, nem annak eredménye.

A kisgyermeknevelőink feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelőink segítik az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését.

A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődénkben: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

Nagyon szeretik a gyermekek a falra rajzolás élményét is, amikor a falon lévő táblára színes krétával rajzolhatnak.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, közös virágültetés, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi mézeskalács szaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

8. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FELTÉTELEI

„Saját kisgyermeknevelő” - rendszer

Kisgyermeknevelőink a bölcsődei nevelésünk szakemberei, akik személyiségükkel, nevelői attitűdjükkel mintát jelentenek a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Érzelmi biztonságot ad, tájékozódásul szolgál, segíti a gyermeket a jó szokások kialakításában.

Gyermekcsoportok szervezése

Bölcsődénkben a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott, 12 fő. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja. Intézményünkben életkor szerint vegyes csoport kialakítására van lehetőség.

Minden gyermeknek van saját jele, helye az asztalnál, saját ágya, szekrénye.

Két hetes beszoktatási ciklusokkal fogadjuk az új bölcsődéseket. Ez azt jelenti, hogy a szülő valamelyike /vagy nagyszülő/ a gyermekkel tölti az első hetet, így könnyítve az elváláson. A kisgyermeknevelő folyamatosan kapcsolódik be az anya és a gyermek tevékenységébe, ezáltal próbál közeledni a kicsihez. A gyermek igénye szerint próbálkozunk a bölcsődében történő alvással, amely általában a második hét végére, szinte rutinszerűvé válik.

Tárgyi feltételek

A gyermekek tárgyi környezetét, az épületet, az átadót, gyermekszobát, mosdót, játszóudvart a jogszabályi és szakmai előírásoknak megfelelően alakítottuk ki, úgy, hogy az biztonságos legyen, szolgálja a bölcsődei nevelés megvalósítását, figyelembe véve a csoportba járó kisgyermek létszámát, életkorát, igényeit.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy biztosítjuk, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

Az optimális napirenden belül az egyes gyermekek igényeit a kisgyermeknevelő úgy tudja kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető a rendszer, a gyermekek tájékozódhatnak a várható eseményekről, miközben kiiktatódik a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják az évszakok, a csoportlétszám és egyéb tényezők is.

Napirendünk kialakításánál igyekeztünk szem előtt tartani, hogy a legtöbb időt a játékra fordítsuk. Lehetőség szerint legyen rendszeres a komplex foglalkozásokra szánt idő, figyelembe véve a játékba integrált tevékenységekkel elsajátítható ismereteket. A csoport kisgyermeknevelői maguk dönthetnek arról, hogy egy-egy napon mely tevékenység kap nagyobb hangsúlyt.

Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját gondozónő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

Napirendünk időbeosztása:

06.30 - 8.00 óráig: Gyermekek folyamatos átvétele, a kisgyermeknevelő a szülőktől tájékozódik a gyermek aktuális állapotáról. Szabad játéktevékenység biztosítása.

08.00 - 08.30 óráig: Reggeli. A gyermekek reggeliztetése közben a kisgyermeknevelő jelenléte biztosítja a családi, oldott légkörben történő étkezést. Szükség szerint fürdőszobai tevékenység.

08.30 - 11.00 óráig: Szabad játéktevékenység biztosítása a csoportszobában, és az udvaron egyaránt. A kisgyermeknevelő a szabad játék mellett kínálja a fejlesztőhatású programokat, melyek a gyermekek számára önkéntes, egyéni érdeklődésétől függ a részvétel. A csoportszobában vagy az udvaron közösen leülve tízórai folyadék vagy gyümölcs biztosítása a gyermekeknek.

11.00 - 11.45 óráig: Készülődés az ebédhez. A kisgyermeknevelő a gyermekek egyéni gondozását végzi, ellátja a csoporton belül a saját gyermekeit, az önállósodási törekvéseket segítve.

11. 45 -12. 00 óráig: Ebéd. Szükség szerint fürdőszobai tevékenység.

12. 00-14. 30 óráig: Alvás.

14. 30-15. 00 óráig: Folyamatos ébredés. Fürdőszobai tevékenység.

15. 00-15. 30 óráig: Uzsonna.

15. 30-16.45 óráig: Szabad játéktevékenység a csoportban. Folyamatos haza adás. A kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőket a gyermekükkel kapcsolatos tudnivalókról.

9. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

Bölcsődénkben bölcsődei szociális munkás is tevékenykedik. Nagy segítséget nyújthat a családoknak olyan élethelyzetek kezelésében, amelyek a mindennapi rutintól

eltérőek, amelyekre nincsenek kidolgozott stratégiák a családban. Segíti a lehetőségek feltárását, azokban való eligazodást.

Ugyanakkor segítséget nyújt a bölcsődei szakdolgozóknak is kényes helyzetek kezelésében.

Bölcsődénkben a családok az intézmény vezetőjéhez, kisgyermeknevelőihez fordulhatnak, ha kérdésük van, esetleg elbizonytalanodnak, vagy csak megerősítésre van szükségük.

A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint a családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízza. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek. A családlátogatás mindig előre egyeztetett időpontban történik.

Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a

kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, az intézményvezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve.

A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon, zárt csoportba való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

Szervezett programjaink

A szervezett programok a családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítése, a szülői kompetencia növelése és a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében.

- Mikulás-várás
- Adventi mézeskalácssütés
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Anyák Napja
- Gyermeknap
- Gyermekek születésnapja
- Közös kirándulás

10. A BÖLCSŐDE EGYÜTTMŰKÖDÉSE, KAPCSOLATRENDSZERE

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények együttműködése.

A bölcsőde – egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával – együttműködik mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek (gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő központ, óvoda, képző intézmények, a korai fejlesztés szakemberei, szakértői bizottság, gyermekvédelmi szakellátás, gyámügy).

Intézményen belüli együttműködés

Célunk, hogy a meghatározott szakmai alapelvek mentén a lehető legtökéletesebb ellátást biztosítsuk a kisgyermeknek, éppen ezért elengedhetetlen a rendszeres kapcsolattartás az intézményvezető és a bölcsőde szakmai felelőse között

Integrált intézményként az óvodai csoportokkal kölcsönös együttműködésre épülő kapcsolatot alakítottunk ki, mely révén lehetővé válik egymás munkájának, céljainak megismerése, megértése. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, ezáltal a bölcsőde-óvoda átmenet zökkenő mentesebbé válhat.

A kapcsolattartás formái

- Kölcsönös látogatások
- Rendezvények, ünnepek látogatása, közös programok szervezése.
- Kölcsönös tapasztalatsere, tájékozódás a gyermekek fejlődéséről.
- Az óvodapedagógusok és kisgyermeknevelők együttesen részt vesznek a nevelőtestületi értekezleteken, intézményi tudásmegosztáson, továbbképzéseken szakmai napokon, közös programokon.

Más intézményekkel történő együttműködés

Fenntartó

Intézményünk fenntartója Fertőd Város Önkormányzata, mellyel a kapcsolatot az intézményvezető tartja. A fenntartó meghatározza munkánk feltételeit és a feladatok révén annak rendjét is. A kapcsolat egyfelől hivatali, másfelől támogató, segítő jellegű.

Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal

A hivatal által **TAJ alapú elektronikus nyilvántartás működik a bölcsődében** /a gyermekek TAJ szám alapján vannak nyilvántartva a rendszerben, napi jelentési kötelezettségünk van a szolgáltatás igénybevételéről/.

A hivatal a bölcsőde dolgozóit felveszi a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásába nyilvántartási számot ad részükre.

Ezen kívül hatósági ellenőrzést indíthat.

Győr-Moson Sopron Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala

A hivatal a bölcsőde működéséhez szükséges szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzését, valamint a hatályos működési engedély kiadását végzi /tanúsítvány néven hatósági- bizonyítvány/.

Ezen kívül hatósági ellenőrzés folytat.

Fertőd Mikro-térségi Szociális és Szolgáltató Központ és Család és Gyermejkölési Szolgálat

A bölcsődei dolgozóknak a jelzőrendszer tagjaként kötelességünk, hogy gyermekbántalmazás vagy - veszélyeztetés esetén jelzéssel éljen az intézményvezető irányába, aki ezt a jelzést a Gyermejkölési és Családsegítő Szolgálat felé továbbítja. Tapasztalatcserére lehetőségünk nyílik a jelzőrendszeri tanácskozások alkalmával.

A bölcsőde a gyermeki jogok és a gyermekek érdekének érvényesítésének teljesítése során minden olyan intézménnyel és szakemberrel együttműködik, aki részt vesz az intézményi feladatok teljesítésében, és szolgáltatást nyújt családoknak /Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Védőnői Szolgálat/.

Középiskolai, felsőoktatási intézmény

A hallgatóikat megállapodás alapján bölcsődénk fogadja, ezáltal igyekszünk a lehető legmagasabb színvonalon átadni szakmai tudásunkat és a bízunk abban, hogy pályakezdő kisgyermeknevelők beépítik nevelő munkájukba a nálunk tapasztaltakat.

A diákok az aktuális félévre vonatkozó és tanévzáró gyakorlatukat tölthetik nálunk, miközben megszerzik a szakmához szükséges kompetenciákat.

11. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK GONDOZÁSA NEVELÉSE FEJLESZTÉSE

A bölcsőde biztosítja a napközbeni ellátást a sajátos nevelési igényű gyermekek számára egészséges gyermekekkel közös csoportban, abban az esetben, ha a korai fejlesztést más, a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által kijelölt intézmény végzi.

Egészséges gyermekekkel közös csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermek helyezhető el. A sajátos nevelési igényű gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, így a csoportlétszám legfeljebb 10 fő lehet.

Bölcsődei felvételt nyerhetnek mindazon gyermekek, akik veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékossgal élnek, vagy fejlődésükben oly mértékben visszamaradottak, hogy emiatt speciális bánásmódot, több figyelmet igényelnek, és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét.

A felvétel rendje:

- Szükséges a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata. Amennyiben a szülő nem rendelkezik a szakértői bizottság javaslatával, a bölcsődének a szülővel történő megbeszélés után kezdeményeznie kell a vizsgálatot.
- A szülővel történő beszélgetés alkalmával a bölcsődében orvosi és gyógypedagógiai anamnézis felvétel készül.
- •A gyermek állapotának felmérését – megfigyelés és az anamnézis alapján – dokumentálni kell.

A sajátos nevelési igényű gyermek elhelyezési módja a bölcsődében:

Teljes integráció: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sérült van elhelyezve. A sajátos nevelési igényű gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, így a csoportlétszám maximum 8 vagy 10 fő. A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei ellátásának megkezdését követő legalább 3 hónap elteltével az intézmény orvosának, gyógypedagógusának, a család és gyermekjóléti központ munkatársának véleménye alapján a az intézmény vezetője a szülővel együtt értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.

Személyi feltételek

Kisgyermeknevelő felkészítő továbbképzésen szükséges részt vennie

Gyógypedagógus: - Olygophren vagy a sérülésnek megfelelő szakos

- konzulensként hetenként a szükséges óraszámban végzi a korai fejlesztés gyakorlati feladatait.

Tárgyi feltételek

A szükséges eszközöket az ép bölcsődei csoport mozgás- és játékfejlettségi szintje határozza meg. A sajátos nevelési igényű gyermek számára a sérülésének megfelelő fejlesztő eszközöket, játékokat kell biztosítani. Ezeket az eszközöket, játékokat úgy kell elhelyezni, hogy azok ne okozzanak konfliktushelyzetet, és az egészséges gyermekek is játszhassanak azokkal. Bölcsődénkben külön terem, fejlesztő szoba van, ahol az egyéni fejlesztő foglalkozások nyugodt körülmények között végezhetők.

Nevelés – gondozás – fejlesztés

A sérült kisgyermek bölcsődei gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve fejlesztő programmal segítsék a gyermek optimális személyiségfejlődését, biztosítsák a szülőkkel való együttműködést.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a szülők figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, fejlesztését, választ kaphassanak kérdéseikre, igény szerint írásos fejlesztő programot kérhessenek otthonra.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő a sérült gyermeket önálló személyiségként fogadja el, gondozását-nevelését a gyermek egyéni igényének figyelembevételével végezze. A kisgyermeknevelő a sérült gyermekekkel való foglalkozás során módszerében figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direktbben kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél. A sérült gyermek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

A kisgyermeknevelő több elemből álló rehabilitációs munkát végez:

- gondoz,
- napirendbe illesztve végzi az egyéni és csoportos foglalkozásokat a gyógypedagógus irányítása alapján.

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció:

- „Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap” kisgyermeknevelői bejegyzése (havonta összefoglaló a gyermek fejlődéséről),
- üzenő füzet a szülőknek a napi jelentősebb eseményekről,
- kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői bizottsági, illetve egyéb szakvizsgálatokhoz.

Gyógypedagógus által vezetett dokumentáció

- egyéni fejlesztési terv, amely a fejlődést követve változhat
- csoportos foglalkozás tervezete
- gyógypedagógiai felmérés készítése évenként legalább 2 alkalommal a csoportól és az egyénekről
- gyógypedagógiai szakvélemény készítése a szakértői bizottsági és szakvizsgálatokról

12. GYERMEKÉLELMEZÉS BÖLCSŐDÉNKBEN

Intézményünk az egészséges életmód fontosságának hangsúlyozásával a gyermekek élelmezésére is nagy gondot fordít.

Az étkezést biztosító konyha élmezésvezetője egészséges táplálkozás alapelveinek megfelelően külön étlapon tervezi, és ezek alapján készítetteti el a bölcsődések napi ételeit. Az intézményben napi négyszeri étkezésből két fő étkezés a reggeli és az ebéd. Mindkettő változatosan összeállított, egészséges alapanyagokból készül, a korosztálynak megfelelően, sok főzeléket és zöldséget tartalmaz. A tízórai és uzsonna szintén a megfelelő táplálkozási ajánlásoknak eleget téve kerül beszerzésre, elkészítésre.

Rendszeresen, naponta biztosítunk zöldséget és gyümölcsöt.

Az étrend kialakításánál figyelembe vettük, hogy gyermek nem „kis felnőtt” és teljesen más az ő étrendje, mint a felnőtté.

A helyes étrend összeállítása mellett ügyelünk arra is, hogy a fejlődéséhez szükséges táplálékot jó étvágygal, örömmel és korának megfelelő módon, esztétikus környezetben, kulturáltan fogyassza el.

Ezeket a szempontokat munkánk során következetesen és fokozottan szem előtt tartjuk.

A bölcsődébe kerülés után a legtöbb gyermeknél kedvező változás következik be.

A gyermekeknek az étkezés örömet okoz, ezáltal egész napja vidámabb.

Minél kellemesebb számára a táplálkozás és az azzal kapcsolatos körülmények, annál jobb kapcsolata alakul ki azzal a felnőttel, aki a táplálékot nyújtja.

A szülő, ha ezt tapasztalja, akkor bizalommal fordul bármilyen problémával a kisgyermeknevelőhöz, mert látja, hogy példamutató nevelő munkájával, türelmével és szeretetével az a célja, hogy a gyermek érdekeit szolgálja.

13. AZ ELLÁTOTTAK ÉS A SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELME

Az ellátottak jogainak védelme- Érdekképviseleti Fórum

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 35-37.§ értelmében, a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az intézmény Érdekképviseleti Fórumot működtet.

1. Az Érdekképviseleti Fórum (továbbiakban: Fórum) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek védelmét, képviseletét szolgálja és végzi.

2. A Fórum működésének **célja**, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját.

További cél, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

3. A Fórum **feladata**, hogy:

- megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszerét, szakmai céljait, működtetésének körülményeit,
- véleményt nyilvánítson az intézmény vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben,
- a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost,
- intézkedést kezdeményezhet az intézményvezetőnél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél (fenntartó, gyermekjogi képviselő, más hatáskörrel rendelkező szerv),
- a Házirendben foglaltak szerint panasszal élhet az intézményvezetőnél, illetve a szervezeti felépítés szerinti kompetens személynél (fenntartó) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségzegése, a Gyvt.136/A.§ szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

4. Az intézményvezető a Fórum által jelzett panaszt kivizsgálja, illetékességi körén belül megteszi a szükséges intézkedést. Amennyiben ehhez nem rendelkezik kompetenciával, a megfelelő személyhez továbbítja azt.

Mindenről 15 napon belül írásban tájékoztatja a Fórumot.

5. A panaszt tevő szülő/törvényes képviselő az intézmény fenntartójához, vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézményvezető vagy a Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A Fórum szavazati jogú választott tagjai:

- a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői 2 fő

- a bölcsőde dolgozóinak képviselői 1 fő
- az intézmény fenntartó önkormányzat képviselői. 1 fő

A további jogokat az Érdekképviselői Fórum Működési Szabályzata tartalmazza.

A szolgáltatást végzők jogainak védelme

A munkatársak számára a jogok gyakorlásának és kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályait a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg. A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra. A jogokat és kötelezettségeket a Szociális Munka Etikai Kódexe tartalmazza.

14. A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

A szakmai felkészültség elősegítése, biztosítása

Célunk, hogy dolgozóink szervezett és irányított keretek között végezzék nevelési, gondozási tevékenységüket a módszertani irányelvek, a gyermekvédelmi törvény alkalmazásával.

Fontos, hogy jó minőségű munkát végezzenek a gyermekek és szülők általános megelégedettségére. Fontosnak tartjuk a szakmai tudás gyarapítását, a rendszeres önképzést és továbbképzést, hogy minél magasabb szintű nevelést-gondozást tudjunk biztosítani.

Szakmai munka ellenőrzése

A szakmai munka ellenőrzését az intézményvezető végzi az Intézményi Munkaterv alapján. Az ellenőrzés során fő irányelv a kisgyermeknevelők nevelői pedagógiai önállóságának elfogadása. Az ellenőrzés kiterjed a dokumentációk ellenőrzésére is

A bölcsődei nevelőmunka értékelése nevelési év végén, megadott szempontrendszer alapján a Beszámolóban történik.

Képzés, továbbképzés

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képezik, tovább képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják.

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét.

A 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg.

Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozónak meghatározott számú kredit pontot kell gyűjtenie, a 6 éves képzési ciklus alatt.

15. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, a családi nevelés és a bölcsődei nevelési-gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az óvodai életre való felkészültségnek testi, lelki, szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges és fontos.

Testi fejlődés

- A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hároméves kora körül már az önállósodás útján halad, éppen a „tegyél le” szakaszban van.
- Az anatómiai és fiziológiai változások területén ugrásszerű változások most nem következnek be, inkább kisebb telési és nyúlási szakaszok váltakoznak.
- Az évenkénti hossznövekedés 4 - 5 cm, a tömeggyarapodása 1,5 - 2 kg.
- A csontrendszer megerősödik, bár még nem fejeződik be a csontosodás folyamata.
- A gerincoszlop és a többi csont is meglehetősen hajlékony.
- Az izomrendszer is fejlődik, a gyermek mozgásai biztosabbakká, koordináltabbakká válnak.
- Az idegrendszer folyamatai közül az ingerület a domináns, a gátlások lassabban

alakulnak ki, emiatt nagy a mozgáséhség. Az agy tömege 3 éves korban 1100g.

Lelki fejlődés

- A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek a bölcsődéskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az óvodába lépésre.
- Három éves kortól fokozatosan kezd függetlenedni az észlelés a cselekvéstől, a szenzomotoros intelligencia időszaka lezárul. Ezután a látás veszi át a vezető szerepet, bár látásmódja még globális, strukturálatlan, részletek felismerésére, elemzésére nem képes.
- Az **emlékezet** fejlődésénél az önkéntelen, spontán emlékezet dominál. Az emlékezetet - mint sok egyéb funkciót - a mozgás és a cselekvés határozza meg. A verbális emlékezete is cselekvésbe ágyazva fejlődik - sokkal több szót jegyez meg, ha az eseményeket eljátssza, vagy ha a mondókák, versek mozgásos programmal kapcsolódnak.
- **Képzeletüket** feltűnő élénkség, merész csapongás jellemzi, erős emóciók táplálják. Mivel a valóságot még nem ismeri, a képzeletvilágát választja érzelmei, vágyai, kívánságai teljesülésének színhelyéül.
- Értelmi fejlődésben a szenzomotoros periódus lezáródása után a művelet előtti gondolkodás jellemzi, melynek legfőbb sajátosságai:
 - egyszerre csak egy nézőpontot tud figyelembe venni /centrálás/,
 - saját szemléletét nem tudja hozzáigazítani máséhoz /egocentrikus/,
 - viszonylatokat nem érti /egy szempontú/,
 - ugyanannak a dolognak kétféle aspektusát nem tudja figyelembe venni /invariancia/.
- **Absztrakt beszéd** időszaka:
 - Az egészségesen fejlődő gyermek a 3. életév után szavakra szóval válaszol, képes a múltban megtörtént eseményt is regisztrálni.
 - Ez a beszéd már igazi közlő funkciót hordoz, és egyik fontos feladata a **SZOCIÁLIS KAPCSOLATTEREMTÉS**. Ennek érzelmi aspektusa is van, a gyerek nagyon gyakran nem is tudja, hogy mit akar mondani, csak kapcsolatot akar kezdeményezni.

Szociális fejlődés

A bölcsődéskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az óvodára. Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A három évesek csoportosulásainak a hely, a mozgás és a tárgy csoportformáló alkalmi után a tevékenység és a szerep adják meg az együttesség tartalmát.

Már ebben az életkorban az egykorúakból álló csoportnál jelentkezik az aktív társas viselkedés első formája az összedolgozás.

Főként építőjátékban figyelhető meg. Az egyik gyerek odaadja a másinak a kockát, az ráteszi a közösnek tekintett építményre.

Az összedolgozás során kialakulhat munkamegosztás, vagy különböző és felcserélhető szerepek is.

A 3. életévüket betöltött gyerekek év közben kerülnek óvodai csoportba.

A már ismerős és kialakult társkapcsolataik révén beilleszkedésük az új csoportba harmonikusabb, kapcsolataikat pozitív érzelmi töltés jellemzi.

16. BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓ

Intézményvezető által vezetett nyilvántartások:

- Kérelem bölcsődei felvételhez
- Munkáltatói igazolás bölcsődei felvételhez
- Megállapodás
- Munkaköri leírások
- Dolgozók szabadságának nyilvántartása
- Dolgozók jelenléti kimutatása
- Személyi anyagok vezetése

Szakmai felelős által vezetett nyilvántartások

- Felvételi könyv
- Havi statisztika
- Fertőző betegségekről szóló kimutatás
- Gyermek napi jelenléti kimutatása

Kisgyermeknevelők által vezetett nyilvántartások

- Csoportnapló (naponta)
- Gyermek-egészségügyi törzslap a fejlődési lappal együtt
- Üzenő füzet
- Beszoktatási füzet

17. LEGITIMÁCIÓ

I. A Bölcsőde Szakmai Programját készítette:

.....
Holper Andrea
intézményvezető

Fertőd, 2018 november 06.

II. A Fertődi Tündérkert Óvoda és Bölcsőde Szakmai Programját 2018. november 13-án tartott Érdekképviselési Fórum ülésén a bölcsőde Érdekképviselési Fóruma véleményezte, és támogatta.

.....
Érdekképviselési Fórum nevében

Fertőd, 2018 november 13.

III. A Fertődi Tündérkert Óvoda és Bölcsőde Szakmai Programját, 2018. november 16-án tartott nevelőtestületi értekezleten a bölcsőde nevelőtestülete elfogadta.
Határozatszám:

.....
Szalai Ibolya
szakmai felelős/kisgyermeknevelő

.....
Bognár Klaudia
kisgyermeknevelő

Fertőd, 2018 november 16.

IV. Fenntartó, 2018. ülésén,számú határozatával a Fertődi Tündérkert Óvoda és Bölcsőde, Bölcsődéjének Szakmai Programját jóváhagyta

Fertőd, 2018.

.....

- V.** A fenntartói legitimáció után a Fertődi Tündéerkert Óvoda és Bölcsőde Szakmai Programja életbe lép.
Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a 2016/61.Ikt. számú Bölcsődei Szakmai Program.

Program hatálya: **2019 január 1-től határozatlan időre**

Aktualizálása folyamatos.

VI. Módosítására:

- a fenntartó
- az Érdekképviselői Fórum,
- az intézmény vezetősége,
- kisgyermeknevelői közösség tehet javaslatot.
- A javaslatot írásban az intézményvezetőhöz kell benyújtani, aki azt 30 napon belül a kisgyermeknevelői értekezlet elé terjeszti.

- VII.** Nyilvánosságra hozatal: a fenntartó és a partnereink részére megtekinthető az intézményvezetői irodájában, illetve a Fertődi Óvoda és Bölcsőde honlapján, www.fertodiovoda.hu

18. FÜGGELÉK

1. Megállapodás

2. Bölcsődei felvételi kérelem

Megállapodás 1997.XXXI.tv. 32.§ (7) alapján

Mely létrejött egyrészről a **Fertődi Tündéerkert Óvoda és Bölcsőde** (9431. Fertőd, Madách sétány 2), mint gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény, melynek fenntartója: Fertőd Város Önkormányzata (9431. Fertőd, Madách sétány 1.), valamint a **bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülői** (törvényes képviselői) között.

A szülők (törvényes képviselők) adatai:

Anyja neve:

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcíme:

Tartózkodási helye:

Elérhetősége:

Apa neve:

Születési név:

Anyja neve:

Születési hely, idő:

Lakcíme:

Tartózkodási helye:

Elérhetősége:

A gyermek adatai:

Név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Tartózkodási helye:

Intézményünk a bölcsődei ellátást 20

. napjától kezdődően,

- határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig,
- határozott időre:-ig biztosítja.

A bölcsődében a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve a harmadik év betöltését követő augusztus 31.-ig gondozható.

Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai nevelését az orvos nem javasolja, bölcsődében gondozható a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31.-ig.

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára:

- szakszerű gondozást, nevelést, testi- lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáció segítségét,
- napi négyszeri étkezést,
- fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
- egészségvédelmet, egészségnevelést, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítségét,
- állandóságot (saját gondozónő rendszer), egyéni bánásmódot,
- megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz,
- az egyéni ruhanemű, tápszer, nadrágpelenka kivételével történő ellátását,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítását,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközöket, óvodai életre való felkészítést.

A bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend, szakmai program, gondozási-nevelési alapelvek megismerését,
- adaptációhoz szükséges időt, feltételeket
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
- rendszeres betekintést a gondozónő által vezetett egyéni dokumentációba (üzenő füzet)
- szülői értekezletet, egyéni beszélgetést (kisgyermeknevelővel, intézményvezetővel)
- nyílt napon való együttműködést,
- tájékoztatók, étredek megismertetését,
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 148.§. alapján az intézményi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni.

A gondozási díj összege a gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló 20/2015 (XII.17.) önkormányzati rendelet alapján 400.-Ft.

A gyermekek étkeztetésére és a kedvezményekre, támogatásokra való jogosultság feltételei:

A Gyvt. 150 § (6) bekezdés alapján a **gondozást** térítésmentesen kell biztosítani az alábbi esetekben:

- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül (önkormányzati határozattal kell igazolni)
- tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek (MÁK igazolás csatolása)
- A családban három vagy több gyermeket nevelnek (családi pótlékigazolás)
- A gyermek átmeneti gondozásban, ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vették (gyámügyi határozat csatolása)
- A gyermekek védelembe vették (Határozat)
- Olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130 %-át. (Önkormányzati határozat alapján)

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani, azaz ingyenesen étkeznek ha

- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül (önkormányzati határozattal kell igazolni)
- tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek (MÁK igazolás csatolása)
- családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek (orvosi igazolás)
- A családban három vagy több gyermeket nevelnek (családipótlék igazolás)
- A gyermeket nevelésbe vették (gyámügyi határozat csatolása)
- Olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130 %-át.

Amennyiben nem jogosult a fenti kedvezményre, úgy az Intézményi térítési díj teljes összege: 900-Ft/nap

Az étkezési díj összege: **526 -Ft/nap**

A gondozási díj összege: **400 -Ft/nap**

A benyújtott nyilatkozatok és igazolások alapján megállapítom, hogy

- Az Ön által gondozásért fizetendő térítési díj összege:	Ft/nap
- Az Ön által étkezésért fizetendő térítési díj összege:	Ft/nap
- Személyi térítési díj összesen:	Ft/nap

Ha kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, vagy annak csökkentését vagy elengedését kéri, a térítési díj összegéről kiküldött értesítő kézhezvételétől számított 8 napon belül, a fenntartóhoz fordulhat- 148.§ (6.)

A bölcsődei étkeztetésért és gondozásért fizetendő térítési díjat, egy összegben, minden hónap 10-15.-ig időpontban kell befizetni.

A szülő tudomásul veszi, hogy megszűnik az ellátás:

- ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, és a bölcsődei gondozási-nevelési év végéhez ért, vagy a 4. életév betöltését követő augusztus 31. után
- ha a szülő a gyermek 30 napon túli távollétét orvosi igazolással nem tudja igazolni, vagy az ellátás szüneteltetését írásban nem kéri
- ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetve magatartása veszélyezteti a többi gyermek egészségét. A bölcsőde orvos szakvéleménye kialakításához más szakemberek (gondozónő, gyógypedagógus, pszichológus stb.) véleményét is kikéri.

A szülő tudomásul veszi, hogy

- A bölcsődei házirendet betartja
- Együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel,
- A megállapodásban foglalt, - az intézmény részéről fennálló- kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panasszal az intézményvezetőhöz fordulhat,
- Az ellátást igénybevevő a vitatott intézkedéssel szemben a fenntartó önkormányzathoz fordulhat.

Alulírott szülő nyilatkozom, hogy a Gyvt. 33§ (2) bekezdésében meghatározottakról (az ellátás tartalmáról, feltételeiről, az intézmény gyermekemre és szülőkre vonatkozó nyilvántartásairól, az értékmegőrzés módjáról, házirendről, panaszjogom gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési díj összegéről, saját és gyermekem érdekeit védő érdekképviseleti fórumról tájékoztatást kaptam a bölcsődevezetőtől.

Záró rendelkezések

- A felek tudomásul veszik, hogy a megállapodás módosításra kerül, annak tartalmát érintő jogszabályi, illetve a fenntartó rendeletében történő módosítás esetén.
- A felek kijelentik, hogy vitás kérdéseiket elsődlegesen közös megegyezéssel kívánják rendezni.
- Az ellátást igénylő a vitatott intézkedésekkel szemben a fenntartó önkormányzathoz fordulhat.
- A szülői felügyeletet gyakorló személy a házirendet betartja, valamint együttműködik az ellátásban közreműködő személyekkel.
- Az ellátást igénylő kijelenti, hogy a megállapodásban foglaltakat megismerte, megértette és aláírásával egyidejűleg egy példányát átvette.
- Az intézményi nyilvántartáshoz vállalom a szükséges adatok szolgáltatását.

Jelen megállapodás két eredeti példányban készült.

Fertőd, 20 .

.....
Szülő /törvényes képviselő

.....
Intézményvezető

BÖLCSŐDEI FELVÉTELI KÉRELEMA felvételre kért **gyermek** adatai:

Név	
Születési hely, idő	
TAJ- szám	
Lakcím	
Tartózkodási hely	
Állampolgárság	

Édesanya adatai:

Név	
Születési név	
Születési hely, idő	
Lakcím	
Tartózkodási hely	
Telefonszám	
E- mail cím	
Foglalkozás	
Munkahely neve, címe	
Munkahely telefonszáma	

Édesapa adatai:

Név	
-----	--

Születési név	
Születési hely, idő	
Lakcím	
Tartózkodási hely	
Telefonszám	
E- mail cím	
Foglalkozás	
Munkahely neve, címe	
Munkahely telefonszáma	

Házastárs, élettárs adatai:

(amennyiben nem azonos a fentivel)

Név	
Születési név	
Születési hely, idő	
Lakcím	
Tartózkodási hely	
Telefonszám	
E-mail cím	
Foglalkozás	
Munkahely neve, címe	
Munkahely telefonszáma	

Eltartott gyermekek száma összesen: fő

A további eltartott gyermekek	
neve:	születési ideje:

A bölcsődei **ellátás** igénybevételének várható **kezdeté**:

Rendelkezem határozattal önkormányzat által kiállított gyermeknek járó kedvezményről, pedagógiai szakszolgálat által kiállított, gyermek fejlődésével kapcsolatos szakértői véleménnyel, gyermekem tartós betegségéről.

IGEN

NEM

Azon körülmények, amelyekre tekintettel a törvényes képviselő a gyermek bölcsődei felvételét kéri (a megfelelőket kérjük bejelölni):

- a gyermek szüleinek, gondozóinak, nevelőinek munkavégzése
- a gyermek szüleinek, gondozóinak, nevelőinek munkaerő-piaci részvételét elősegítő programban, képzésben való részvétele
- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- a gyermeket egyedülálló (hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, vagy házastársától külön él, kivéve, ha élettársa van) szülője neveli
- a felvételre kért gyermekkel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma eléri vagy meghaladja a három főt

- a gyermek családja családgondozásban részesül, és a gyermek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szükség
- a gyermek védelembe van véve
- a gyermek szülője orvosilag igazolt állapota miatt az ellátást biztosítani egyáltalán nem, vagy csak részben tudja
- a gyermeket gyámhatósági határozat alapján gyámként kirendelt hozzátartozója neveli
- a gyermek háztartásában (az egy lakásban együtt lakó személyek közössége) az 1 főre jutó havi jövedelem a mindenkori öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének 150%-át nem haladja meg

A kérelem egyéb indoka:

.....

.....

.....

.....

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

Fertőd, év hó nap

.....
Szülő aláírása

.....
Szülő aláírása